

Psihologu resertifikācija: Aktualitātes

Psihologu sertifikācijas padomes priekšsēdētāja

Rita Niedre

11.12..2020.

Normatīvais regulējums:

- Psihologu likums (spēkā no 2018.gada 1.janvāra)
- Psihologu noteikumi (MK not.Nr.301; 2018.gada 29.maijs)
- Resertifikācijas programma (pieejama: <https://ikvd.gov.lv/psihologu-resertifikacija/>)

Sertifikāta derīguma termiņš – **7 gadi**

(Psihologu likums 9.pants otrā daļa)

Psihologa-pārbauga apliecība – **derīga kopā ar sertifikātu**

(Psihologu likums 10.panta trešā daļa)

Prasības resertifikācijai

- **Profesionālā darbība jomā** – vismaz 700 stundas sertifikāta spēkā esības laikā;
- **Profesionālās kompetences un profesionālo prasmju pilnveide** – vismaz 100 akadēmiskās stundas sertifikāta spēkā esības laikā;
- **Sadarbība ar psihologu pārraugu** – vismaz 35 akadēmiskās st. individuāli vai 70 akadēmiskās st. grupā.

(MK not. Nr.301., 40.p.)

Psihologa profesionālo darbību apliecinājoši dokumenti (jomā):

- **Apjoms** – vismaz 700 stundas sertifikāta spēkā esības laikā; no tām 200 akadēmiskās stundas var būt kā psihologam – pārraugam;
- **Izziņa no darba vietas** - norāda apjomu; amata apraksts;
- Persona strādā privātpraksē, pati apliecina savu profesionālo darbību (**profesionālās darbības apraksts jomā**), pievienojot dokumentus, piemēram, dažādi līgumi, apliecinājumi utt.;
- Psihologam ir tiesības iesniegt jebkuru citu informāciju, kurai ir nozīme resertifikācijas procesā.

Prasības profesionālajai pilnveidei:

- Jāpilnveido profesionālā kompetence un profesionālās prasmes vismaz 100 akadēmiskās stundas psihologa sertifikāta spēkā esības laikā
- No tām vismaz 70 % profesionālās pilnveides jāveic atbilstoši psihologa profesionālās darbības jomai, psihologa sertifikāta spēkā esības laika periodā apmeklējot vismaz **četrus** dažādus profesionālās kompetences un prasmju pilnveides pasākumus.
- Līdz 30% no nepieciešamā profesionālās pilnveides apjomā var ieskaitīt psihologa profesionālo pilnveidi vispārējo kompetenču, psihologa profesionālās darbības organizācijas jautājumos vai citās psiholoģijas jomās vai pilnveidi ar psiholoģiju saistītās nozarēs un darbības jomās, sertifikāta spēkā esības laika periodā apmeklējot vismaz **trīs** dažādus pasākumus.
- Papildus psihologiem, kuri strādā ar bērniem, saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, ir nepieciešamas speciālās zināšanas bērnu tiesību aizsardzības jomā.

Profesionālās kompetences

tēmas

- **psihologa kompetences un profesionālās prasmes atbilstoši profesionālās darbības jomai** (psiholoģiskās izpētes (novērtēšanas) metodes, psiholoģiskās konsultēšanas metodes, psiholoģiskās konsultēšanas prasmes, psiholoģiskās palīdzības metodes, psiholoģiskās palīdzības sniegšanas prasmes, jaunākās teorijas, aktualitātes un attīstības tendences psihologa profesionālās darbības jomā, kvalitatīvas psihologa profesionālās darbības veicināšana);
- **psihologa vispārējās kompetences** (psiholoģijas zinātnes un profesionālās darbības aktualitātes ārpus profesionālās darbības jomas, psihologa ētika, novitātes psiholoģijas jomā un ar psiholoģiju saistītās nozarēs un darbības jomās, u.c.);
- **psihologa prakses darbības nodrošināšanas kompetences** (psihologa profesionālās darbības juridiskie un finanšu aspekti, psihologa profesionālās darbības organizēšana un nodrošināšana u.c.).

Pārraudzība resertifikācijai

- Jāsadarbojas ar psihologu–pārraugu vismaz **35 akadēmiskās stundas individuāli vai 70 akadēmiskās stundas, ja personas pārraudzība notiek grupā.**

(Ja personai ir vairāki sertifikāti – sadarbība ar attiecīgu jomu pārraugiem; tātad vairāki līgumi)

- Pārraudzība jāapliecina – pārrauga apliecinājums!

Pārraudzības mērķis:

Psihologa-pārrauga profesionālās darbības mērķis:

- pārraudzīt psihologa profesionālo darbību;
- pilnveidot pārraugāmā psihologa profesionālo izpratni un kompetenci (lai nodrošinātu iespējami augstvērtīgāku un kvalitatīvāku profesionālās palīdzības sniegšanu un pārraugāmā psihologa gatavību patstāvīgi veikt profesionālo darbību noteiktā psihologa profesionālās darbības jomā).

Dokumenti sadarbībai ar psihologu – pārraugu:

- Līgums;
- Pārraudzības sesiju uzskaites lapa;
- Psihologa – pārrauga apliecinājums;
- Psihologs var lūgt izziņu par pārraudzību.

Līgumā ieteicams iekļaut:

- Vieta, datums
- Puses, tostarp norādot informāciju par psihologa-pārrauga tiesībām un psihologa reģistrāciju Psihologa reģistra / sertifikātu
- Sadarbības veids, termiņš, regularitāte, specifika (ja ir)
- Atlīdzība, t.i., samaksa
- Pušu tiesības un pienākumi (kas ir patiesi nepieciešams)
- Konfidencialitāte un datu aizsardzība (piemēram, psihologs apņemas ievērot ____ norādījumus, ļauj ____ apstrādāt psihologa datus....»)
- Līguma grozījumi (ja nepieciešams)
- Līguma spēks
- Strīdu izskatīšana
- Līguma eksemplāri un to glabāšana
- Paraksti

Var iekļaut citus noteikumus, kuri ir būtiski konkrētajā situācijā!

Ko ieteicams iekļaut pārraudzības gaitu (fiksējot katru pārraudzības sesiju) apliecinošā dokumentā?

- Datums
- Pārraudzības sesijas temats
- Pārraudzības sesijas veids un ilgums
- Paraksti

Var iekļaut citu informāciju par psihologa pārraudzību, kura ir būtiska konkrētajā situācijā!

P.S. Ar līgumiem un pārraudzību apliecinošiem dokumentiem psihologam-pārraugam ir iespējams apliecināt savu darbību, resertificējoties (t.i., gan līgums, gan apliecinājums tiek sagatavots divos eksemplāros).

Vai darba devējs var segt pārraudzības izdevumus un to drīkst atspoguļot līgumā?

Drīkst (varbūt t.s. trīspusējs līgums, attiecīgi apliecinot darba devēju maksu)

Darba likuma

74.pants. Atlīdzība gadījumos, kad darbinieks neveic darbu attaisnojošu iemeslu dēļ: pamatojoties uz attiecīgu darba devēja rīkojumu, darba laika ietvaros piedalās profesionālajā apmācībā vai kvalifikācijas paaugstināšanā;

96.pants. Profesionālā apmācība vai kvalifikācijas paaugstināšana
Darbiniekam, kurš, pārtraucot darbu, nosūtīts uz profesionālo apmācību vai paaugstināt kvalifikāciju, saglabā darba vietu. Ar profesionālo apmācību vai kvalifikācijas paaugstināšanu saistītos izdevumus sedz darba devējs.

Līgumi ar psihologu - pārraugu

- **Nesertificētie psihologi** – ar 2020.gada janvāri jābūt iesniegtiem Psihologu reģistrā;
- **Sertificētie psihologi** – iesniedz pēc īpaša padomes pieprasījuma.

Resertifikācijai:

1. **iesniegums** resertifikācijai;
2. **dokumenti, kas apliecina psihologa profesionālās kompetences un profesionālo prasmju pilnveidi** (būtībā tālākizglītības / pilnveides dokumenti);
3. **profesionālās darbības apraksts un dokumenti**, kas apliecina ziņas par psihologa profesionālo darbību;
4. informācija par aktivitātēm atbilstošajā profesionālās darbības jomā;
5. **psihologa–pārrauga apliecinājuma par psihologa pārraudzību.**

**Psihologu profesionālās darbības vadlīnijas,
sniedzot pakalpojumus attālinātā veidā
(pārejot uz attālinātu sadarbību ar klientu).**

Latvijas Skolu psihologu asociācijas ieteikumi

Pieejams: <https://ikvd.gov.lv/psihologiem/>

Izglītības psihologiem prioritāri:

- Izglītojamie, kuriem noteikti atbalsta pasākumi;
- Izglītojamie ar emocionāla rakstura grūtībām.

Izglītības psihologs sniedz atbalstu:

- Izglītojamajiem;
- Vecākiem;
- Pedagogiem.

Jāievēro valstī noteiktie drošības pasākumi!

- Jāseko izmaiņām;
- Respektē pašvaldības un izglītības iestādes vadības noteiktos drošības pasākumus;
- MK 2020.gada 6.novembra rīkojums Nr.665 «Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu»
- MK 2020.gada 9.jūnija noteikumi Nr.360 «Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai»

Profesionālās darbības veidi:

- Konsultēšana – pēc iespējas attālināti;
- Psiholoģiskais atbalsts – pēc iespējas attālināti;
- Psiholoģiskā izpēte – jāizvērtē nepieciešamība (var atlikt);
- Psiholoģiskā izpēte attālināti **netiek** veikta.

- Informē esošos un bijušos klientus par palīdzības saņemšanas iespējām;
- Pēc iespējas labāki tehniskie risinājumi – skaņas, attēla kvalitāte; nepārtrauktība.

- Pirms psiholoģiskās palīdzības sniegšanas uzsākšanas vienojas un saņem klienta **informētu piekrišanu**:
 - pakalpojuma saturs, organizācija, norise, tehniskie risinājumi;
 - Konfidencialitāte, tostarp, ka ne klienta, ne psihologa telpās nebūs citas personas; tiks vai netiks veikti sarunas ieraksti;
 - Kurs atsāks komunikāciju, ja tā pārtrūks.

- Vēlams biežāk nekā parasti sniegt atgriezenisko saiti;
- Jāapzinās risks, ka klients jebkurā brīdī var atslēgties pēc paša iniciatīvas un nepabeigt sadarbības sesiju;
- Sadarbības pārskatā fiksē, ka pakalpojums sniegts attālināti.

- Attālināti iespējams veikt psiholoģisko konsultēšanu / sniegt psiholoģisko atbalstu;
- **Nav pieļaujama** psiholoģiskā izpēte, kuras rezultātā tiek sagatavots psihologa atzinums.

Lai izdodas!